

INSTRUKCJA O BRONI

BRONŃ NIEMIECKA

PISTOLET „MAUSER” kal. 7,65 lub 6,35.

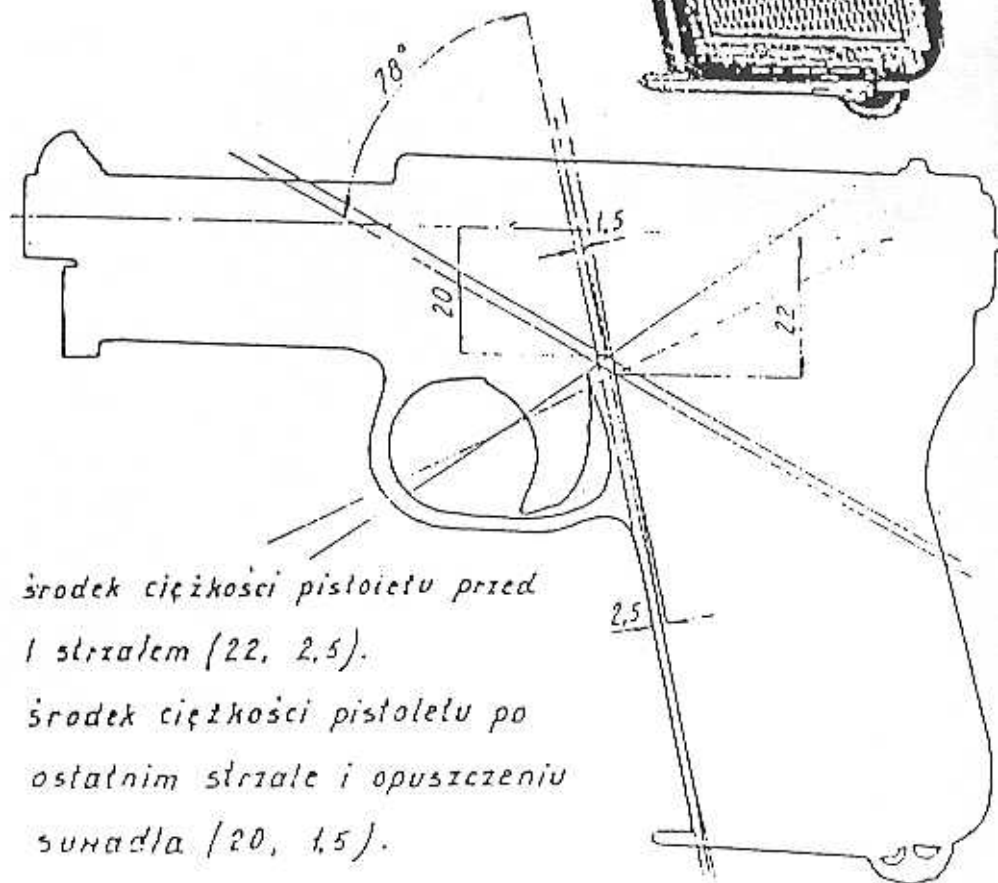
CENTRALNA SZKOŁA PODOFICERSKA K.O.P.
OSOWIEC, 1938 R.

Samopowtarzalny pistolet Mauser wz 1910.

Pistolet Mauser wz 1910 kal. 7,65 mm.

*środek ciężkości pistoletu przed
1 strzałem (22, 2,5).*

*środek ciężkości pistoletu po
ostatnim strzale i opuszczeniu
słuchadła (20, 1,5).*

Rysunek 2.

PISTOLET MAUSERA (kal. 7,65 i 6,35).

(Rysunek 2).

Pistolet ten rozpowszechniony w wojsku niemieckim, wyrabiany jest przez fabrykę „Tow. Akc. Mauser” w Oberndorf nad Neckarem. Jest to pistolet o kalibrze 7,65, oraz nowy wzór o kalibrze 6,35. Cały pistolet z pełnym ładownikiem waży 662 g (6,35 waży 492 g), przy czem w ładowniku mieści się 9 naboji (6,35 — 8 naboji).

Szybkość początkowa pocisku wynosi 290 m/sek. (6,35 — 228 m/sek.). Pocisk na odległości 10 m przebija

deskę jodlową 11,4 cm grubości, przyczem przy zwiększającej się odległości zdolność przebijania maleje stosunkowo nieznacznie, gdyż na 50 m grubość przebitej deski wynosi 10,6 cm (6,35 na 10 m — 6,5 cm, na 50 — 5,3 cm).

Pistolet strzela bardzo precyzyjnie, gdyż rozrzut jego na 10 m wynosi 3,5 cm wwyż \times 3,5 cm wszerz, a na 50 m — 16 cm wwyż \times 12 cm wszerz (6,35 — 3,5 cm \times 3,5 cm i 19 cm \times 14 cm).

Z cech charakterystycznych tego pistoletu należy jeszcze zaznaczyć tę, że odpalenie nie może w nim nastąpić, o ile niema w komorze ładownika, co ma duże znaczenie, gdyż zmniejsza możliwość wypadku z nabojem zapomnianym w lufie po rozładowaniu pistoletu, oraz, że stan napięcia iglicy można poznać dotykiem, gdyż iglica napięta wystaje nieco z zamka. Pistolet ten posiada nieruchomą lufę, ryglowanie zaś uskutecznia się ciężarem zamka.

1. CZĘŚCI SKŁADOWE.

Pistolet składa się z następujących części:

- a) lufa (1),
- b) mechanizm zamkowy,
- c) łącznik (41),
- d) komora zamkowa (44) z chwytym (59),
- e) ładownik (102).

a) LUFĄ.

Lufa (1) długości 87 mm (6,35 — 78,5 mm) posiada wewnątrz 6 *pól* (2) i 6 *brzd* (3) kręconych w prawo, których długość wynosi 200 mm (6,35 — 180 mm).

Nad wylotem ma lufa nieruchomą *muszkę* (41), na dolnej zaś ścianie z przodu *nasadę łączącą* (5), a z tyłu

nasadę osadoicą (6). Pierwsza służy do połączenia lufy z komorą zamkową; zapomocą drugiej jest lufa osadzona w tej komorze. Jedna i druga posiadają otwory, przez które przechodzi łącznik. Tylna niegwintowana część lufy stanowi *komorę nabojową* (7). Na krawędzi wlotu znajduje się *wycięcie dla wyciągu* (8) oraz *wyźłobiony wóslizg* (9), kierujący nabojem przy podawaniu.

b) MECHANIZM ZAMKOWY.

Mechanizm zamkowy służy do podania naboju do lufy, zamknięcia i zaryglowania jej, odpalenia, wyciągnięcia wystrzelonej łuski. Składa się on z:

zamka (10),

iglicy (32) ze sprężyną igliczną (37),

sprężyny dosyłającej (38).

Przednia część *zamka* (10), ograniczona dwiema bocznymi ścianami, oraz częściowo dolną, stanowi *łożysko lufy* (11). Od dołu na łożysku tem znajduje się *kryza sprężyny dosyłającej* (12), t. j. przedni punkt oparcia tej sprężyny. Przez otwór kryzy, przechodzi łącznik, który łączy zamek z komorą zamkową i prowadzi go po niej. W prawej ścianie zamka widać otwór — *wyrzutnicę* (13), przez który wystrzelone łuski wylatują na zewnątrz. Dalej za wyrzutnicą w swem *łożu* (14) osadzony jest *wyciąg* (15), który *pazurem* (16) swym prowadzi łuskę podczas jej wyciągania. Na tylnym końcu zamka znajdują się dwie *rączki zamkowe* (17) nakarbowane, służące do odciągania zamka przy nabijaniu pistoletu. Na górnej ścianie, między rączkami zamkowymi znajduje się *szczerbina* (18). Od wewnątrz, wzdłuż krawędzi zamka, biegną jego *rowki wodzidłowe* (19), które w tylnej swej części są przerwane na pewnym odcinku. Przerwa

prawego rowka umożliwia ruch i działanie zatrzymywacza.

Mniej więcej w połowie długości lewej krawędzi zamka znajduje się *wyżłobienie dla przycisku* (20), w które wchodzi przycisk wtedy tylko, gdy zamek jest w normalnem, przednim położeniu.

W tylnej części zamka znajduje się *trzon zamkowy* (21), którego wewnętrzny kanał stanowi *przećód igliczny* (22). Trzon zamkowy jest od spodu otwarty, tworząc *przeście zęba kurkowego* (23). Przeście to umożliwia połączenie iglicy z przyrządem spustowym. Wzdłuż prawej i lewej krawędzi trzona zamkowego biegną *rowki łapek ładownika* (24), które pozwalają tak wysoko wsunąć ładownik, by trzon zamkowy mógł podczas swego ruchu wysunąć z niego nabój. Na prawej krawędzi trzona widzimy dwa wcięcia, są to *przednie* (25) i *tylne wcięcie dla zatrzymywacza zamka* (26). W przednie wchodzi zatrzymywacz przy tylnem położeniu zamka i unieruchamia go w tem położeniu, w tylne wchodzi on przy zamku zamkniętym. Wcięcie to pozwala więc na uniesienie się zatrzymywacza do góry, co jest potrzebne, aby nie mogło nastąpić odpalenie, gdy niema w pistolecie ładownika.

Tuż za prawym rowkiem łapki ładownika znajduje się *wycięcie dla zaczepu zamkowego* (27), który jest na bezpieczniku i który unieruchamia zamek przy zabezpieczonym pistolecie.

Trzon zamkowy z przodu ma *czołko* (28) z *otoczecem iglicznym* (29) pośrodku, otoczone od góry *krawędzią* (30). U dołu widać na czołku *wcięcie na wyrzutnik* (31), w które wchodzi wyrzutnik przy ruchu wstępnym zamka, uderzając w dno łuski.

Iglica (32), która służy do odpalenia, posiada z przodu *grot iglicy* (33), u dołu *zęb kurkoicy* (34), który, zaczepiając o zęb spustowy, utrzymuje iglicę w stanie zaczepienia. Wewnątrz iglicy znajduje się gniazdko sprężyny, z którego wystaje żerdź tej sprężyny. Służy ona do kierowania sprężyną, nie pozwalając na wyginanie się jej, a wystając z przewodu iglicznego pozwala na stwierdzenie, że iglica jest w stanie napiętym. *Sprężyna igliczna* (37) przednim końcem umieszczona w swym gnieździe, które stanowi jej ruchomy punkt oparcia, tylnym oparta jest o punkt nieruchomy — oporę sprężyny iglicznej na komorze zamkowej.

Sprężyna dosyłająca (38), która powraca do przodu cofnięty zamek, opiera się przednim końcem o swą krawędź na zamku, tylnym o *oporę sprężyny dosyłającej* (39), która znajduje się na żerdzi tej sprężyny.

Żerdź sprężyny dosyłającej (40) prowadzi tę sprężynę, a przez wewnętrzne jej wydrążenie przechodzi łącznik. Żerdź umieszczona jest w swym gnieździe, znajdującym się na komorze zamkowej.

e) ŁĄCZNIK.

Łącznik (41) służy do połączenia lufy, a częściowo i zamka, z komorą zamkową, gdyż zaczepiony jest na przednim jej końcu i przechodzi przez otwór w nasadzie łączącej lufy, kryzy sprężyny dosyłającej, nasady osadowe lufy i otwory w gnieździe osadowym dla lufy. Przedni koniec łącznika ma *rołek zaczepowy* (42), w który wchodzi nasadka zaczepowa na komorze zamkowej i w ten sposób nie pozwala na wysunięcie się łącznika do przodu. Oprócz tego zapadka uniemożliwia przekręcenie

się łącznika, co jest potrzebne by mógł się wysunąć. Zapadka ta wchodzi w swe ucięcie (43) na łączniku.

d) KOMORA ZAMKOWA.

Komora zamkowa (44) z chwytem łączy w całość wszystkie części pistoletu.

Przednia część komory zamkowej, w kształcie rynny, stanowi *łożysko sprężyny dosyłającej* (45). Na przednim jego końcu osadzona jest *sprężyna łącznika* (46), posiadająca naciętą *zapadkę* (47). Pod nią znajduje się *nasadka zaczepowa* (48), która nie pozwala na wysunięcie się łącznika. Na tylnym końcu tego łożyska znajduje się *gniazdo sprężyny dosyłającej* (49) oraz *gniazdo osadowe dla lufy* (50). Poczynając odtąd, wzdłuż górnych krawędzi komory zamkowej biegną *wodzydła zamkowe* (51). Tuż za gniazdem osadowym dla lufy znajduje się *wślizg* (52), który łączy się z wślizgiem lufy i ma takie samo jak tamten zadanie.

Na lewej zewnętrznej stronie komory zamkowej widzimy, idąc od przodu ku tyłowi: *przedni rowek osadowy pokrywki* (53), otwór na oś przycisku, pod nim *oś spustu* (54), dalej otwór na oś szyny spustowej, *rowek osadowy sprężyny szyny spustowej i bezpiecznika* (55) i *tylny rowek osadowy pokrywki* (56). Wewnątrz komory znajduje się *oś zatrzymywacza zamka* (57), a na jej tylnej ścianie sterczy ku górze *opora sprężyny iglicznej* (58).

Komora zamkowa przechodzi w *chwyt* (59) i połączona jest z nim *kabłąkiem* (60), który chroni spust od nieumyślnego naciśnięcia.

Wewnętrzne wydrążenie chwytu stanowi *komorę ładownika* (61), do której ładownik wprowadza się przez

dolny otwór, t. j. *wkład ładownika* (62). Ładownik unieruchomiony jest w swej komorze zapomocą *wyłącznika* (63), który znajduje się na tylnej ścianie chwytu, osadzony u góry w *rowkach osadowych dla wyłącznika* (64), u dołu zaś w jego *wcięciach osadowych* (65). We wcięciach tych mieszczą się *występy osadowe wyłącznika* (66), unieruchamiając go w ten sposób. Na dolnym końcu wyłącznik posiada *czepik* (67), który bezpośrednio trzyma ładownik. Górny koniec sprężystego wyłącznika wchodzi do wewnątrz komory zamkowej i stanowi tu *sprężynę zatrzymywacza zamka* (72).

Na lewej ścianie chwytu widzimy jeszcze *wycięcie na zatrzymywacz bezpiecznika* (69), a wyżej *rowek osadowy bezpiecznika* (70). Chwyty jest obłożony naciętymi *okładkami* (71), które jako jedną całość nasuwa się na chwyt od tyłu. Są one przymocowane dwoma *śrubkami okładek* (72).

Do komory zamkowej należy jeszcze *pokrywka* (73), którą nakłada się na lewą ścianę chwytu. Chroni ona części przyrządu spustowego od uszkodzenia, zabrudzenia, a przytem częściowo utrzymuje je w komorze zamkowej, przyciskając do ściany. Pokrywka ma *przednią* (74), i *tylną listewkę osadową* (75), które wsunięte w odpowiednie rowki osadowe, utrzymują pokrywkę na komorze zamkowej.

PRZYRZĄD SPUSTOWY.

Przyrząd spustowy składa się z następujących części:

spustu, (76)

sprężyny spustowej, (79)

- przycisku, (81)
- szyny spustowej, (82)
- zatrzymywacza zamka, (87)
- bezpiecznika, (92)
- zatrzymywacza bezpiecznika, (97)
- sprężyny szyny spustowej i bezpiecznika. (101)

Spust (76) umieszczony na swej osi, osłonięty jest kabłąkiem. W spuście również ruchomo na osi osadzony jest *przerywacz* (77) ze *sprężyną przerywacza* (78), która odpycha jego górny koniec do tyłu. Działanie spustu na szynę spustową odbywa się za pomocą przerywacza, który bezpośrednio naciska szynę i po jej naciśnięciu odsuwa się od niej, dzięki czemu działanie to ustaje.

Nad spustem umieszczona jest płaska *sprężyna spustowa* (79), która ma za zadanie naciśnięty spust powrócić do poprzedniego położenia. Wyżej jeszcze umieszczony jest na swej osi (80) *przycisk* (81). Gdy zamek nie jest całkowicie domknięty, a więc przycisk nie może wejść w swe wyżłobienie na zamku, natomiast jest przygnieciony do dołu przez krawędź zamka, wówczas przyciska on przerywacz, pochylając go przez to do przodu, tak że przerywacz odsunięty jest od szyny spustowej, nie może na nią działać pomimo naciskania spustu i w tych warunkach odpalenie nastąpić nie może. Przycisk jest więc zabezpieczeniem przeciwko odpaleniu przy niedokładnie zamkniętej lufie.

Szyna spustowa (82) przenosi działanie spustu na iglicę, a oprócz tego służy do bezpośredniego zaczepienia iglicy. Z przodu widzimy ustawioną pionowo do szyny jej *opórę* (83), na którą ciśnie przerywacz i podnosi ją ku górze, opuszczając w ten sposób koniec szyny do dołu. W połowie mniej więcej szyny znajduje się jej *oś ob-*

rotu (84), która osadzona jest w odpowiednim otwórce na ścianie komory zamkowej.

Na tylnym końcu posiada szyna u góry *ząb spustowy* (85), zaczepiający o ząb kurkowy iglicy, u dołu zaś *naporę szyny* (86). Naporę tę, o ile niema ładownika w komorze, zatrzymuje podpora zatrzymywacza zamka, uniemożliwiając w ten sposób opuszczenie się jej, a więc zwolnienie iglicy.

Zatrzymywacz zamka (87), umieszczony na swej osi w komorze zamkowej, zatrzymuje zamek w tylnem położeniu wtedy, gdy z ładownika wystrzelimy już wszystkie naboje i wyjmemy go, aby pistolet naładować innym.

Zatrzymanie to trwa dotąd, dopóki nie wprowadzimy nowego ładownika do komory.

Z przodu ma zatrzymywacz na górnej krawędzi dwa występy: prawy—jest to *opora zatrzymywacza* (88), którą wprowadzony do komory ładownik podnosi do góry, obniżając wówczas zatrzymywacz, który z kolei uwalnia zamek: lewy — jest to *wyrzutnik* (89), który przy ruchu wstecznym zamka wchodzi w swoje wcięcie na trzonie zamkowym, uderzając w dno łuski i wyrzucając ją, po wyjściu z komory nabojeowej. U dołu znajduje się *podpora zatrzymywacza* (90). Gdy zatrzymywacz uniesiony jest do góry, co dzieje się po wyjęciu ładownika, podpora wówczas znajduje się tuż pod *naporą szyny spustowej* i uniemożliwia jej ruch, a więc zwolnienie zaczepienia iglicy.

Za podporą widzimy *kryzę zatrzymywacza* (91), na którą ciśnie górny koniec sprężystego wyłącznika, dążąc przez to do uniesienia zatrzymywacza ku górze.

Bezpiecznik (92) służy do unieruchomienia szyny spustowej, a więc pośrednio spustu.

Osadzony swą *osią* (93) w otworze na ścianie chwytu, oprócz tego zaczepiony jest jeszcze w ten sposób, że *zaczep bezpiecznika* (94), znajdujący się na jego przednim końcu, umieszczony jest w rowku osadowym bezpiecznika, co nie pozwala mu odpaść. Na przednim końcu bezpiecznika widzimy jeszcze *uchwyt bezpiecznika* (95). Na tylnym końcu ma bezpiecznik *oporę* (95-a), która podniesiona do góry, unieruchamia szynę spustową, oraz *zaczep zamkowy* (96), który po zabezpieczeniu wchodzi w wyjęcie na zamku i nie pozwala na jego otwarcie.

Zatrzymywacz bezpiecznika (97) zatrzymuje swym *zaczepem* (98) bezpiecznik wówczas, gdy ten jest opuszczony. *Zatrzymywacz* jest swą *listewką osadową* (99) umieszczony w wycięciu na chwycie, a *uchwyt* (100) jego służy do naciśnięcia go, przez co bezpiecznik zostaje zwolniony.

Sprężyna bezpiecznika i szyny spustowej (101) umieszczona w rowku osadowym, dolnym wśm ciśnie na bezpiecznik, usuwając w ten sposób zabezpieczenie, górnym zaś unosi do góry, opuszczony do dołu przez spust, ząb spustowy.

e) ŁADOWNIK.

Ładownik (102) składa się ze:

szkieletu (103),

dołośnika (110),

sprężyny dołośnika (111),

dna (108).

Szkielet ładownika (103) z mocnej blachy ma u góry *wylaz naboju* (104) z dwiema *łapkami* (105), które pozwalają jedynie na wysunięcie się naboju do przodu.

Na lewej ścianie ma szkielet trzy *okienka* (106), które umożliwiają kontrolę naboju wewnątrz; w tylnej ścianie—*wycięcie na wyrzutnik* (107).

Dno ładownika (108) wsunięte jest na szkielet od przodu i unieruchomione końcem sprężyny, który przechodzi przez wycięcie na szkielecie i dnie. Wystająca z przodu część dna stanowi *uchwyt ładownika* (109).

Donośnik (110) unosi do góry naboje, a wypychany jest przez zwiniętą spiralnie *sprężynę donośnika* (111). Donośnik ma z dwóch stron *progi ograniczające* (112), które opierają się o łapki szkieletu, nie pozwalając na wypchnięcie z niego donośnika, z tyłu zaś *wycięcie na wyrzutnik* (113), odpowiadające takiemuż wycięciu na szkielecie.

Ładownik zawiera 9 naboju (6.35 — 8 naboju).

2. ROZKŁADANIE.

Przed rozłożeniem pistoletu należy go rozkładować. Przy rozkładaniu trzeba użyć pustego ładownika.

1) *Wyjąć łącznik*. Trzymając prawą ręką za chwyt pistoletu, lewą ujmujemy rączki zamkowe i odciągamy zamek do tyłu. W tem położeniu zamek zostanie zatrzymany przez zatrzymywacz zamka. Wówczas prawą dłoń ujmujemy pistolet tak, by dłoń leżała na lewej ścianie komory zamkowej i chwytu, cztery palce z góry obejmowały lufę i zamek, kciukiem zaś wciskamy do wnętrza zapadkę łącznika. Lewą ręką obracamy łącznik w lewo (do góry) i wysuwamy do przodu.

2) *Odjąć lufę.* Ujmujemy znowu prawą ręką chwyt pistoletu, lewą unosimy całą lufę do góry i odejmujemy.

3) *Odjąć zamek.* Chwyt trzymamy jak poprzednio, tylko palcem wskazującym lewej ręki musimy teraz przytrzymywać zamek, dlatego kładziemy go na łożysku lufy, tuż przed wyrzutnicą. Lewą ręką wprowadzamy pisty ładownik do jego komory w chwycie, tak daleko aż czepik uchwyci dno ładownika. Teraz zamek jest zwolniony przez zatrzymywacz zamka, a sprężyna dosyłająca go silnie do przodu. Aby uniknąć uderzeń przy posuwaniu się zamka, wolno puszczać go palcem wskazującym prawej ręki do przodu, dopóki tylna ściana zamka nie zrówna się z tylną ścianą komory zamkowej. Wtedy zamek należy zatrzymać i palcem wskazującym lewej ręki nacisnąć spust, aby zwolnić iglicę z zaczepienia.

Po zwolnieniu zaczepienia puszcżamy jeszcze nieco zamek do przodu, dopóki sam się nie zatrzyma, t. j. dopóki łapki ładownika nie oprą się o tylne końce swych rowków na trzonie zamkowym. Wówczas lewą ręką wyciągamy ładownik i ujmując nią zamek, wysuwamy go z komory zamkowej.

4) *Wyjąć iglicę ze sprężyną i sprężynę dosyłającą z żerdzią.* Przez tylny otwór przewodu iglicznego wysuwamy z trzona zamkowego sprężynę igliczną i przechylając nieco zamek, wyrzucamy z niego iglicę. Dalej wyciągamy z gniazda, w komorze zamkowej, sprężynę dosyłającą oraz jej żerdź.

5) *Odjąć okładki chwytu.* Dopasowaną odkrętką wykręcamy prawą i lewą śrubę okładek, poczem odejmujemy okładki, zsuwając je do tyłu.

6) *Rozłożyć przyrząd spustowy.*

a) Wysuwamy do góry pokrywkę tak, by jej tylna listewka osadowa wyszła całkowicie z rowka osadowego, poczem, odchyłając nieco nazewnątrz tylny koniec pokrywki, odejmujemy ją od komory zamkowej.

b) Odejmujemy przycisk, wyciągając jego oś z otworu.

c) Wypychając spust w lewo (w stosunku do stron pistoletu) zdejmujemy go z osi, na którą jest wsunięty.

d) Zapomocą szczypców wyciągamy również w lewo sprężynę spustową.

e) Naciskając lekko na ząb spustowy, odejmujemy w lewo szynę spustową.

f) Wyjmujemy z jej rowka sprężynkę szyny i bezpiecznika.

g) Uchwyt bezpiecznika naciskamy do dołu, poczem bezpiecznik odejmujemy, wyciągając jego oś z otworu, a jego zaczep z rowka osadowego.

h) Odchyłając nieco nazewnątrz górny koniec zatrzymywacza bezpiecznika, wyciągamy ku górze zatrzymywacz.

i) Odchylamy silnie do tyłu czepik, tak by występy osadowe wyłącznika wyszły z wcięć osadowych i wówczas wyciągamy wyłącznik do dołu z jego rowków osadowych.

j) Obracamy do przodu zatrzymywacz zamka, aby wyrzutnik znalazł się naprzeciw wcięcia lewej ściany komory zamkowej, poczem zatrzymywacz zamka zdejmujemy z jego osi.

7) *Rozłożyć ładownik.* Cienkim drewnianym wgniatamy koniec sprężyny donośnika, widoczny we wcięciu lewej ściany szkieletu i dna, poczem dno zsuwamy

do przodu, zatykając jednocześnie otwór palcem, aby nie wyskoczyła sprężyna donośnika. Po odjęciu dna wyciągamy dołem sprężynę donośnika oraz donośnik.

Uwaga. Odejmnowanie okładek, rozkładanie przyrządu spustowego i ładownika może się odbywać tylko w razie koniecznej potrzeby, t. j. przy bardzo gruntownem czyszczeniu lub uszkodzeniu części.

3. SKŁADANIE.

1) *Złożyć ładownik.* Do szkieletu ładownika wprowadzamy donośnik tak, by wcięcie na wyrzutnik zwrócone było do tyłu, poczem wsuwamy sprężynę donośnika, wgniatamy ją do szkieletu i drewnikiem wsuniętym w okienko przytrzymujemy tak, by jej dolny koniec nie wystawał ze szkieletu. Dno ładownika wsuwamy od przodu na listwy szkieletu, tak daleko, aż wcięcia dna i ściany szkieletu zrównają się. Przez wcięcia te powinien wyjść koniec sprężyny donośnika, który utrzymuje dno.

2) *Złożyć przyrząd spustowy.*

a) *Zatrzymywacz zamka* wsuwamy na jego oś, poczem obracamy go tak, by wyrzutnik uniósł się do góry.

b) *Wyłącznik* wsuwamy od dołu w rowki osadowe, przyczem jego górny koniec wchodzi do komory zamkowej i powinien się znaleźć przed kryzą zatrzymywacza zamka. Gdy już występy osadowe wyłącznika znajdują się na wysokości swych wcięć, wpadają w nie i wyłącznik jest unieruchomiony.

c) *Wkładamy zatrzymywacz bezpiecznika*, wsuwając najpierw jego listewkę osadową w wycięcie na ścianie chwytu.

d) *Umieszczamy bezpiecznik* tak, by znalazł się pod zaczepem zatrzymywacza bezpiecznika, zaczep bezpieczni-

ka wprowadzamy do rowka osadowego, a oś jego do odpowiedniego otworu. Naciskając uchwyt zatrzymywacza bezpiecznika posuwamy uchwyt bezpiecznika do góry.

e) Sprężynę bezpiecznika wkładamy w jej rowek osadowy, zwracając uwagę, by krótszy wąs sprężynki znalazł się na dole.

f) Naciskając wdół sprężynę szyny spustowej, osadzamy szynę spustową. Sprężyna powinna się znaleźć pod nią.

g) Umieszczamy sprężynę spustową tak, by dłuższy jej wąs znajdował się na dole.

h) Naciskamy cienkim narzędziem sprężynę spustową do góry i nakładamy spust na jego oś.

i) Wkładamy przycisk.

j) Zakładamy pokrywkę, wsuwając najpierw przednią jej listewkę osadową w przedni rowek, następnie tylną listewkę wsuwamy od góry w tylny rowek osadowy.

3) *Nalożyć okładki chwytu.* Okładki nasuwamy od tyłu na chwyt. Kiedy otwory na śruby w okładkach i ścianach chwytu pokryją się, wsuwamy śruby okładek.

4) *Włożyć iglicę ze sprężyną i sprężynę dosytającą z żerdzią.* Sprężynę igliczną wsuwamy w jej gniazdo w iglicy, poczem iglicę ze sprężyną wprowadzamy do przewodu iglicznego, tak by ząb kurkowy znalazł się w swem przejściu. Na żerdź sprężyny dosytającej wsuwamy sprężynę i obie (opora sprężyny do tyłu) umieszczamy w gnieździe.

5) *Połączyć zamek z komorą zamkową.* Chwyt ujmujemy w prawą rękę, jak przy rozkładaniu, w lewą zamek i nasuwamy go na komorę zamkową, tak by wodzidła zamka weszły w jego rowki wodzidłowe, by sprę-

żyna igliczna trafiła do swej opory, a sprężyna dosyłająca do swej kryzy. Następnie, ujmując dwoma palcami rączki zamkowe, odciągamy zamek do tyłu, aż w tem położeniu zatrzyma go zatrzymywacz zamka.

6) *Włożyć lufę.* Palcami lewej ręki kładziemy lufę w jej łożysko, przyczem nasada osadowa lufy musi wejść w swe gniazdo osadowe.

7) *Włożyć łącznik.* Przez otwór w nasadzie łączącej lufy wprowadzamy łącznik (przekreślony w lewo) do żerdzi sprężyny dosyłającej. Po całkowitem wsunięciu go, naciskamy kciukiem prawej ręki zapadkę, łącznik obracamy do dołu, tak by jego nasadka zaczepowa weszła w rowek zaczepowy. Wówczas puszcza zapadkę, która wchodzi w swe wcięcie i łącznik teraz jest zupełnie unieruchomiony.

Aby po złożeniu pistoletu można było opuścić zamek, należy ładownik wprowadzić do komory. Zamek sam opadnie. Gdy nie mamy zamiaru ładować pistoletu, wprowadzamy ładownik pusty. Po opuszczeniu zamka należy zwolnić z napięcia iglicę, przez naciśnięcie spustu.

4. OBCHODZENIE SIĘ Z PISTOLETEM.

a) ŁADOWANIE ŁADOWNIKA.

Trzymając ładownik w lewej ręce, tak że przednia jego ściana zwrócona jest w prawo, prawą ujmujemy nabój za pocisk, kładziemy go na douośniku tuż przed łapkami ładownika i naciskamy douośnik tak daleko, aż nabój oprze się o przednią ścianę. Wówczas posuwamy go do tylnej ściany. To samo robimy z następnym nabojem, naciskając nim pierwszy.

b) ŁADOWANIE PISTOLETU.

Trzymając w prawej ręce chwyt pistoletu, wprowadzamy lewą ręką ładownik do jego komory, poczem dociskamy go lewym kciukiem tak daleko, aż usłyszymy trzask, co znaczy, że czepik chwycił za dno ładownika. Przy wsuwaniu ładownika, ten odpychał czepik do tyłu, teraz sprężysty czepik powraca do przodu i unieruchamia ładownik.

c) NABIJANIE.

Trzymając pistolet jak przy ładowaniu, lufą zwrócony ku górze, otwieramy bezpiecznik. Kciukiem i palcem wskazującym ujmujemy za rączkę zamkową i odciągamy zamek jak najdalej do tyłu. Gdy zamek puścimy, pierwszy nabój zostanie wprowadzony do lufy i pistolet jest gotowy do strzału.

d) ZABEZPIECZANIE.

Aby pistolet zabezpieczyć, naciskamy kciukiem prawej ręki uchwył bezpiecznika do dołu, aż usłyszymy trzask, co znaczy, że zaczep zatrzymywacza bezpiecznika unieruchomił bezpiecznik. Celem odbezpieczenia wystarczy nacisnąć uchwył zatrzymywacza bezpiecznika.

e) DOPEŁNIANIE ŁADOWNIKA.

Po nabiciu pistoletu w ładowniku mamy tylko 8 naboł (w 6.35 — 7 naboł). Możemy go wyjąć, doładować brakujący nabój i po wprowadzeniu ładownika do komory w pistolecie mamy 10 naboł (w 6.35 — 9 naboł).

f) ROZŁADOWANIE.

Aby pistolet rozładować, kciukiem lewej ręki naciskamy wyłącznik do tyłu, zaś palcem wskazującym lewej ręki ujmujemy uchwyt ładownika i wyciągamy go z komory. Następnie otwieramy bezpiecznik i lewą ręką odciągamy zamek do tyłu. Nabój wprowadzony do lufy zostanie wyciągnięty i wyrzucony przez wyrzutnicę lub, o ile zamek wolno odciągniemy, wpadnie do komory ładownika.

Przy ładowaniu i rozładowaniu pistoletu należy pamiętać, by palec wskazujący leżał na kabłąku nie zaś na spuście, dalej, że nie wystarczy przy rozładowaniu wyjąć ładownik, lecz trzeba usunąć jeszcze nabój z lufy. Przy pistolecie Mausera, tak jak i przy innych, zapomnienie to może spowodować wypadek, gdyż jakkolwiek pistolet nie wystrzeli bez ładownika, może jednak wystrzelić po ponownem wprowadzeniu go.

Po rozładowaniu zabezpieczyć.

g) OPRÓŻNIANIE ŁADOWNIKA.

Cheąc usunąć z ładownika naboje, bierzemy go w prawą rękę, palcami wprzód i wypychamy pierwszy nabój kciukiem do przodu, tak jak to podczas strzału robi trzon zamkowy. Tak samo postępujemy z resztą naboj.

5. DZIAŁANIE PISTOLETU.

a) PISTOLET GOTOWY DO STRZAŁU.

Po naładowaniu i nabiciu pistoletu lufa jest zamknięta przez trzon zamkowy, który przypiera do niej

sprężyna dosyłająca. Jej tylny koniec, nasunięty na żerdź, oparty jest o swą oporę na tej żerdzi, która zkolei umieszczona jest w gnieździe, a więc tylny punkt oparcia jest nieruchomy. Przedni natomiast koniec sprężyny, ciskając na kryzę na zamku, powoduje dosunięcie zamka do lufy.

Zaryglowanie uskutecznione jest samym ciężarem zamka. Wyciąg pazurem swym pochwycił już łuskę i trzyma ją, tkwiąc w swem wycięciu na lufie.

Podczas cofanie zamka przy nabijaniu iglica razem z nim posuwała się do tyłu, ząb kurkowy przeszedł za ząb spustowy, wobec czego iglica jest teraz przezeń zaczepiona. Ząb spustowy trzyma iglicę, gdyż uniesiony jest do góry przez sprężynę szyny spustowej. Sprężyna igliczna, napięta podczas nabijania, przyciska teraz przednim końcem, umieszczonym w swem gnieździe, ząb kurkowy do spustowego. Tylny jej koniec oparty jest o nieruchomą oporę.

Spust naciskany przez sprężynę spustową znajduje się w położeniu przednim.

Przerywacz odepchnięty jest do tyłu przez sprężynkę przerywacza i znajduje się pod oporą szyny spustowej. Oprócz tego przerywacz unosi do góry przycisk. Ten ostatni może się podnieść, gdyż przy zamkniętym zamku tuż nad nim znajduje się wyżłobienie dla przycisku.

Ładownik wprowadzony do komory, prawą łapką unosi do góry oporę zatrzymywacza zamka. Zatrzymywacz zamka jest przez to obniżony i jego działanie zupełnie ustaje. Jeżeli ładownika niema, t. j. gdy nie ciśnie on na oporę zatrzymywacza zamka, wówczas sprężyna zatrzymywacza, naciskając jego kryzę, obraca zatrzymywacz do przodu, co jest możliwe, gdyż zatrzymywacz wchodzi wówczas w tylne wcięcie dla zatrzymywacza na

trzonie zamkowym, podpora zatrzymywacza cofa się nieco w tył i znajduje się tuż pod naporą szyny spustowej. Teraz ta osłania nie może się obniżyć, nie może więc nastąpić zwolnienie iglicy, o ile ta jest napięta. Oto dla czego niemożliwy jest wystrzał, gdy niema ładownika w komorze.

b) ŚCІĄGANIE SPUSTU.

Gdy naciskamy spust, ten obraca się na swej osi, zgniatając sprężynę spustową. Przerrywacz unosi się wówczas ku górze, ciśnie na oporę szyny spustowej, podnosi ją do góry, obracając szynę na osi. Tylny koniec szyny, na którym znajduje się ząb spustowy, obniża się, ząb spustowy wysuwa się z pod zęba kurkowego, zwalniając iglicę. Napięta sprężyna igliczna rzuci wówczas iglicę do przodu, co powoduje odpalenie.

W czasie naciskania spustu, przerywacz dochodzi do ściany chwytu, a ta zaczyna wgniatać przerywacz w spust. Przy dalszym ruchu spustu, przerywacz tak dalece pochyla się do przodu, że wysuwa się z pod opory szyny i ta traci oparcie. Wówczas sprężyna szyny spustowej unosi ku górze jej tylny koniec, t. j. ząb spustowy, co umożliwia znowu zaczeplenie iglicy.

c) RUCH WSTECZNY ZAMKA.

Po strzale, pod ciśnieniem gazów, zamek stosunkowo wolno, ze względu na swój ciężar, cofa się do tyłu, a trzon zamkowy zabiera ze sobą iglicę. Skutkiem tego ruchu kryza sprężyny dosyłającej, cisnąc na przedni koniec tej sprężyny, napina ją zgniatając. To samo iglica robi ze sprężyną igliczną.

Gazy, cisnąc w kierunku wstecznym, wypychają wystrzeloną łuskę z komory naboju. Wyciąg jakkolwiek nie jest tu siłą powodującą wyciąganie, prowadzi wypychaną przez gazy łuskę. Z chwilą kiedy czółko trzona zamkowego dojdzie do wyrzutnika, ten wchodzi we wcięcie na wyrzutnik, uderza w dno łuski i przy pomocy wyciągu, który jest punktem obrotu, wyrzuca ją przez wyrzutnicę.

Gdy zamek cofnął się do tyłu, nad przyciskiem nie znajduje się już wyżłobienie tegoż, lecz krawędź zamka. Krawędź ta naciska przycisk do dołu, który z kolei ciśnie na przerywacz, odsuwając go od opory szyny spustowej ku przodowi. Gdybyśmy teraz przestali nawet cisnąć spust, to jednak przerywacz pod wpływem przycisku, pozostałby wsunięty w spust, pochylony do przodu i nie mógłby działać na szynę spustową.

Cofając się wraz z trzonem zamkowym, iglica zębem kurkowym dochodzi do podniesionego w górę zęba spustowego, gniecie go wdół, przechodzi za niego, poczem ząb spustowy, pod działaniem sprężyny szyny spustowej, znowu unosi się do góry i zatrzymuje teraz iglicę w położeniu tylnem.

Gdy łuska zostanie wyrzucona, a trzon zamkowy całkowicie wysunie się z ładownika, donośnik pod działaniem sprężyny donośnika, posunie się do góry i wypychając następny nabój podsunie go pod łapki ładownika, które nie pozwolą na zbyt wysokie jego uniesienie.

Ruch wsteczny zamka zostaje ograniczony wtedy, gdy wodzidła zamkowe dojdą do przeciwnych końców rowków wodzidłowych, a łożysko lufy uderzy o jego gniazdo osadowe. Uderzenie to nie jest zbyt silne. Napinająca się coraz bardziej sprężyna dosyła ją, stawia coraz więk-

szy opór ruchowi zamka tak, że szybkość tego ruchu zmniejsza się stopniowo.

Gdy ruch wsteczny odbywa się po wystrzeleniu ostatniego naboju, wówczas zamek zatrzyma się w tylnem położeniu. Gdy bowiem trzon zamkowy wysunie się z ładownika, donośnik podnosi się pod same łapki ładownika, tak jak to normalnie czyni nabój i trzon zamkowy zostaje przez ten donośnik zatrzymany. Jeżeli teraz wyjmemy ładownik, aby pistolet na nowo naładować, to łapka ładownika przestaje unosić oporę zatrzymywacza zamka, sprężyna zatrzymywacza, cisnąc na jego kryzę obróci go tak, że zatrzymywacz unosi się do góry i wchodzi w przednie wcięcie dla zatrzymywacza, które jest na trzonie zamkowym i przy tylnem położeniu zamka znajduje się tuż nad zatrzymywaczem zamka. Dlatego też choć wyjmemy ładownik, zamek nie opadnie, uchwycony natychmiast przez zatrzymywacz. Jeżeli teraz włożymy do komory nowy ładownik, to ten znów nacisnie do góry oporę zatrzymywacza, obniży przez to zatrzymywacz, który wyjdzie z wcięcia na trzonie zamkowym, uwolni trzon, a zamek w tej chwili opadnie do przodu, nabijając pistolet.

Urządzenie to ma na celu, aby po wystrzeleniu jednego ładownika i po naładowaniu nowym nie trzeba było specjalnie odciągać zamka celem nabicia pistoletu. Widac więc, że urządzenie to zwiększa szybkość strzelania.

d) RUCH POWROTNY ZAMKA.

Gdy ruch wsteczny zamka zostanie ograniczony, zaczyna działać napięta sprężyna dosyłająca, która jest źródłem powrotnego ruchu zamka. Cisnąc przednim końcem na swą kryzę, pociąga do przodu cały zamek.

Iglica nie posuwa się wraz z trzonem zamkowym, gdyż ząb spustowy zatrzymuje ją nadal w stanie zacementowania. Dzięki temu odbywa się więc napięcie sprężyny iglicznej, gdyż przedni jej koniec jest unieruchomiony, tylny zaś zbliża się pod ciśnieniem opory do przodu. Posuwający się wprzód trzon zamkowy, wchodząc do wylotu naboju ładownika, napotyka tam na doniesiony nabój, wypycha go więc z ładownika i podaje do lufy. Nabój kierowany przez łapki ładownika wchodzi na wślizg, unosi się na wysokość lufy, a wówczas wyciąg pazurem swym chwytając za rowek łuski. Po podaniu naboju zamek zamyka lufę, a ruch jego ogranicza się wówczas, gdy trzon zamkowy uderzy o lufę. Po dojściu zamka do położenia przedniego, wyłobienie dla przycisku znowu znajduje się tuż nad przyciskiem, który będzie mógł unieść się do góry.

e) ZWALNIANIE SPUSTU.

Aby spowodować nowy wystrzał, musimy zwolnić naciśnięty spust, który pod działaniem sprężyny spustowej, powraca do przodu, dopóki jego górna krawędź nie oprze się o ścianę komory zamkowej.

Jednocześnie ze spustem porusza się przerywacz, w ten sposób, że jego górny koniec posuwa się do dołu i do tyłu. (Do tyłu odpycha go sprężyna, do dołu pociągają go spust). Początkowy ruch do tyłu powoduje wypełnienie do góry przycisku, który wchodzi w swe wyłobienie i działanie jego na spust ustaje. Dzięki ruchowi do dołu koniec przerywacza znajduje się poniżej opory szyny spustowej, a ponieważ sprężynka przerywacza odepchnie go do tyłu, więc też znajdzie się on pod oporą szyny i będzie mógł znowu na nią działać. Gdyby zamek nie zamknął

dokładnie lufy, przycisk nie mógłby się unieść do góry i obniżony przez krawędź zamka naciskałby przerywacz, odsuwając go od opory szyny spustowej. Pomimo więc zwolnienia spustu, przerywacz nie znalazłby się pod szyną spustową, będąc pochylonym do przodu i nie mógłbyśmy spowodować drugiego wystrzału.

f) ZABEZPIECZANIE.

Aby uniemożliwić odpalenie, należy zabezpieczyć pistolet. W tym celu naciskamy uchwyt bezpiecznika do dołu.

Skoro bezpiecznik znajdzie się pod zaczepem jego zatrzymywacza, sprężysty zatrzymywacz odchyła się na zewnątrz, a zaczep chwytając za bezpiecznik, unieruchamiając go w tem położeniu. Przy zabezpieczonym pistolecie opora bezpiecznika, uniesiona do góry, znajduje się tuż pod szyną spustową, podtrzymuje ją i teraz działanie spustu nie będzie mogło obniżyć zęba spustowego. Oprócz tego zaczep zamkowy wchodzi w swe wycięcie na trzonie zamkowym i nie pozwoli na otwarcie zamka.

Aby pistolet odbezpieczyć, trzeba nacisnąć uchwyt zatrzymywacza bezpiecznika. Zaczep zatrzymywacza zsuwa się z bezpiecznika. Sprężyna bezpiecznika, cisnąc na jego tylny koniec, obniża go, unosząc ku górze uchwyt bezpiecznika. Opora bezpiecznika odsuwa się z pod szyny spustowej i umożliwia ruch zęba spustowego, a zaczep zamkowy wychodzi ze swego wycięcia na trzonie zamkowym i pozwoli na cofnięcie się zamka.

6. Z A C I N A N I A.

I.

Przyczyna: 1) zła splonka, 2) złamany grot iglicy.

Objaw: niewypał, zamek zamknięty, nabój w lufie.

Usunięcie: wyrzucić nabój i przekonać się czy splonka zbita. Jeżeli tak, wiuna jest splonka, należy więc usunąć zły nabój. Gdy splonka nie jest zbita, uszkodzony jest grot iglicy, którą trzeba zmienić.

II.

Przyczyna: zanieczyszczenie naboju.

Objaw: nabój nie wchodzi do lufy, zamek niedomknięty.

Usunięcie: wyrzucić nabój z lufy, przyczem amunicję, ewentualnie komorę naboju, trzeba oczyścić.

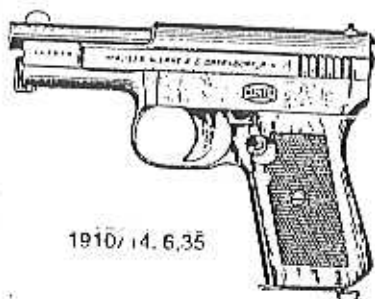
7. AMUNICJA.

Długość całego naboju przy kalibrze 7,65 wynosi 25 mm, zaś przy 6,35 — 23 mm. Nabój waży 7,7 g (6,35 — 5,3 g) z czego na pocisk przypada 4,8 g (6,35 — 3,21 g). Zawarty w nim ładunek prochu bezdymnego wynosi 0,2 g (6,35 — 0,08 g).

Pistolety samocz. Mauser kal. 7.65 i 9.35 mm

1910. 6,35.

1910/14. 6,35

WTP, model I. 6,35.

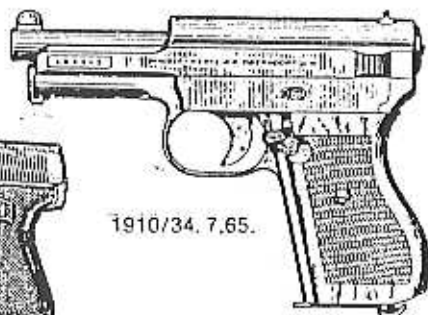
1910/14. 7,65.

1910/34. 6,35.

WTP, model II. 6,35

1910/34. 7,65.

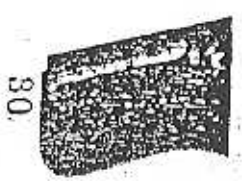
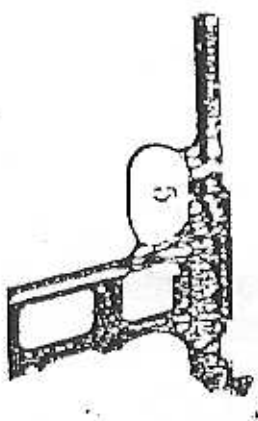
CZĘŚCI SKŁADOWE PISTOLETU MAUSERA

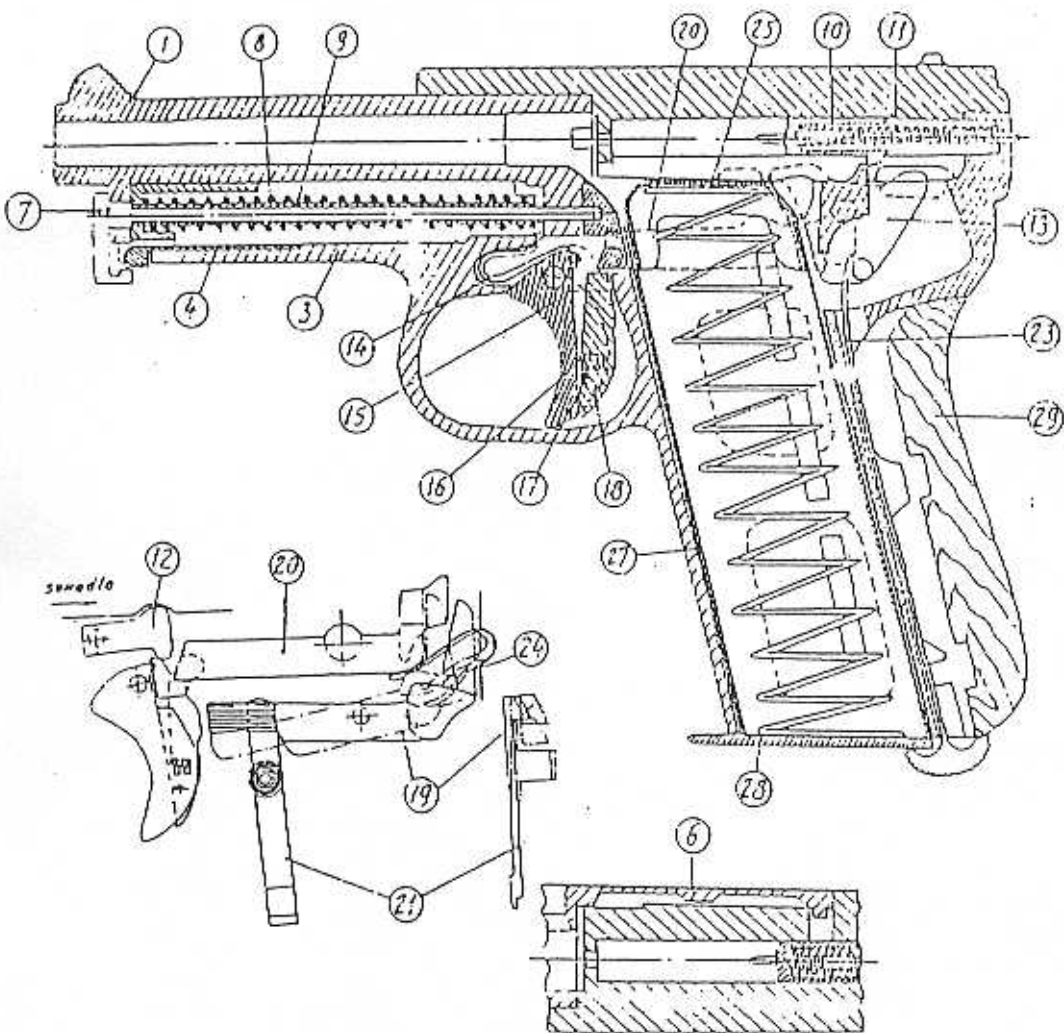
1. Lufa	17. Oś dźwigni spustowej
2. Suwadło z zamkiem . . .	18. Dźwignia spustowa
3. Zatrząsk łącznika . . .	19. Sprężyna zaczepu iglicy
4. Szerbina	i bezpiecznika
5. Komora spustowa . . .	20. Bezpiecznik
6. Wyciąg	21. Zaczep iglicy
7. Łącznik	22. Zaczep bezpiecznika
8. Sprężyna powrotna . . .	23. Zasułka komory spustowej
9. Żerdź sprężyny powrotnej	24. Donośnik
10. Iglica	25. Sprężyna donośnika
11. Sprężyna igliczna . . .	26. Magazynek
12. Przerywacz	27. Dno magazynka
13. Zaczep suwadła	28. Zaczep magazynka
14. Sprężyna spustowa . . .	29. Śruba okładki
15. Spust	30. Okładka
16. Sprężyna dźwigni spustowej	Magazynek kompletny

M a u s e r. Pistolet ten bardzo rozpowszechniony w wojsku niemieckim, wyrabiany przez fabrykę „Tow. Akc. Mauser” w Oberndorf n/Neckarem. Jest to pistolet bardzo precyzyjny, przy czym odpalanie nie może nastąpić, gdy ładownika nie ma w komorze, poza tym drugą cechą charakterystyczną jest możliwość stwierdzenia napięcia iglicy dotykaniem, ponieważ iglica napięta wystaje nieco z zamka.

K a l i b e r 6,35 mm, długości 13,6 cm, wagi 490 g, V. 228 m/sek., 9-cio strzałowy (8 naboju w ładowniku, 1 w lufie). Lufa gwintowana, posiada 6 bruzd i 6 pól, skręconych na prawo, skok 180 mm, naboje długości 23 mm, waga pocisku 3,21 g, proch bezdymny 0,08 g. Model W. T. P. zmniejszony, 6-cio strzałowy, długości 10,3 cm, wagi 290 g.

K a l i b e r 7,65 mm, długości 15,3 cm, wagi 662 g, V. 290 m/sek., 10-cio strzałowy (9 naboju w ładowniku, 1 w lufie). Lufa gwintowana, posiada 6 bruzd i 6 pól, skręconych na prawo, skok 200 mm. Naboje długości 25 mm, pocisk wagi 4,8 g, proch bezdymny 0,2 g.

PISTOLET MAUSERA (kal. 7,65 i 6,35).

Samopowtarzalny pistolet Mauser wz 1910. Niemcy (Mauser Pistole Model 1910). Fot. 38. Broń produkcji fabryki „Mauser-Werke A.G. Obendorf A.M.”, działa na zasadzie odrzutu zamka niecyglowanego przy strzale, lufa nieruchoma. Kaliber broni 7,65 mm, długość broni 153 mm, długość lufy 87 mm, masa broni 600 g, magazynek 8 naboji, całość składa się z 30 części.

PISTOLET „MAUSER” kal. 7,65 lub 6,35. (Rys. 5).

Charakterystyka.

Pistolet ten jest rozpowszechniony w wojsku niemieckim. Wyrabiany jest w dwóch kalibrach. Pistolet 7,65 waży 662 gr., posiada w ładunku 9 naboi. Pistolet strzela bardzo precyzyjnie.

Z cech charakterystycznych tego pistoletu należy zaznaczyć:

1. odpalenie nie może nastąpić, o ile nie ma w uchwycie magazynku,
2. stan napięcia iglicy można poznać dotykiem (iglica napięta wystaje z tyłu zamka),
3. po ostatnim strzale pistolet zostaje otwarty.

Pistolet posiada nieruchomą lufę, rygłowanie skutecznie się masa zamka:

Pistolet składa się z następujących części:

- a) lufa (1),
- b) mechanizm spustowy,
- c) łącznik (2),
- d) komora zamkowa z chwytym,
- e) magazynek (16).

Pistolet posiada zabezpieczenie mechaniczne. Skrzydełko bezpiecznika znajduje się przy spuście. Obok skrzydełka jest guzik wyzwalający magazynek. Z załączonych rysunków uczeń postara się przy pomocy inżyniera rozpatrzeć współdziałanie części, zwracając uwagę na działanie mechanizmu spustowego (języczek spustowy 17, klin spustowy 21, szyna spustowa 27 z zębem szyny (2) oraz bezpiecznika).

Istnieje cały szereg typów pistoletów iglicznych przeważnie kal. 6,35 i 7,65, które różnią się rozwiązaniami konstrukcyjnymi.

Ogólna zasada działania jest ta sama.

Części składowe.

